

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-48)

DÜNYA EL HİJYENİ GÜNÜ (5 MAYIS 2026)

El hijyeni, ellerdeki mikroorganizmaları uzaklaştırmak veya öldürmek amacıyla ellerin temizlenmesidir.¹ **Dünya El Hijyeni Günü**, her yıl 5 Mayıs tarihinde uluslararası düzeyde etkinlikler düzenlenen bir farkındalık günüdür. Her yıl düzenlenen "**HAYAT KURTARIN: Ellerinizi Temizleyin**" kampanyası ile sağlık hizmetlerinde el hijyeninin önemine dair küresel farkındalığı artırmak ve Dünya'da el hijyeninin iyileştirilmesini desteklenmesi amaçlanmaktadır. Kampanyanın temeli, tüm sağlık çalışanlarının ellerini doğru zamanda ve doğru şekilde temizlemesi gerektiğidir.²

Dünya El Hijyeni Günü için 2009 yılından itibaren düzenlenen kampanya ile, sağlık çalışanlarının ve karar vericilerin yalnızca enfeksiyon kontrolü açısından değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik açısından da bilinçli davranılmasını önermektedir. El hijyeni, sağlık hizmetlerinde enfeksiyonların önlenmesi, hasta güvenliğinin sağlanması ve antimikrobiyal dirençle mücadele açısından en etkili ve düşük maliyetli uygulamalardan biridir.^{2,3}

Sağlık hizmeti sunumu sırasında karşılaşılan enfeksiyonların büyük bir kısmı, doğru zamanlarda el hijyeni ve diğer enfeksiyon kontrolü önlemleriyle önlenabilir. Enfeksiyon kontrolü, sağlık sistemleri ve ülkeler için yüksek bir yatırım getirisi sağlamaktadır. Sağlık hizmetleriyle ilişkili enfeksiyonlar, hastalara, ailelere ve sağlık çalışanlarına büyük sorunlar oluşturmaya devam etmekte ve sağlık sistemleri üzerinde ağır bir yük oluşturmaktadır. Bu önemli sağlık tehdidinin farkına varılması ve 2019-Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) pandemisinden alınan derslerden yola çıkılarak, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) küresel enfeksiyon kontrolü stratejisi tüm ülkeler tarafından benimsenmiştir. Dünya Sağlık Örgütü, sağlık hizmetlerini yöneten, sunan ve destekleyen tüm kurumlara; hasta ve sağlık çalışanı güvenliğini sağlamak amacıyla el hijyeni ve enfeksiyon önleme ve kontrolü konusundaki uygulamalarını yenilemeleri ve bunları DSÖ Uygulama Topluluğu ile paylaşımları çağrısında bulunmaktadır. Bu kapsamda **2026 yılı** için belirlenen "**Eylem Hayat Kurtarır**" sloganı eşliğinde sürdürülen kampanyanın hedefleri aşağıda yer almaktadır:⁴

- ✓ Sağlık hizmeti içerisinde, uygun teknik kullanılarak ve DSÖ'nün **El Hijyeni için Beş Endikasyon** (Hastaya temas etmeden önce, temiz/aseptik işlemten önce, vücut sıvılarına maruziyet riski sonrasında, hastaya temas ettikten sonra, hasta çevresine temas ettikten sonra) yaklaşımına uygun şekilde, optimal el hijyeni uygulamalarını teşvik etmek,⁵
- ✓ Dünya Sağlık Örgütü Küresel Eylem Planı İzleme Çerçevesi 2030 yılına kadar ulaşılması hedeflenen amaçlar doğrultusunda el hijyeninin ulusal enfeksiyon önleme ve kontrol eylem planlarına ve kurum düzeyindeki standart uygulama prosedürlerine dahil edilmesini teşvik etmek,

¹ [internet]- https://gh.bmj.com/content/10/Suppl_7/e018925 Erişim tarihi:25.04.2026

² [internet]- <https://www.who.int/campaigns/world-hand-hygiene-day> Erişim tarihi:25.04.2026

³ [internet]- <https://www.who.int/campaigns/world-hand-hygiene-day/2026> Erişim tarihi:25.04.2026

⁴ [internet]- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195670126000691?dgcid=author>
Erişim tarihi:26.04.2026

⁵ [internet]- [https://cdn.who.int/media/docs/default-source/integrated-health-services-\(ihs\)/infection-prevention-and-control/your-5-moments-for-hand-hygiene-poster.pdf](https://cdn.who.int/media/docs/default-source/integrated-health-services-(ihs)/infection-prevention-and-control/your-5-moments-for-hand-hygiene-poster.pdf) Erişim tarihi:26.04.2026

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-48)

- ✓ Dünya Sağlık Örgütü Küresel Eylem Planı İzleme Çerçevesi kapsamında enfeksiyon önleme ve kontrol göstergelerinden birinin el hijyeni uyumunun izlenmesi ve geri bildirim mekanizmaları olduğuna dair farkındalığın artırılması; bu göstergenin en geç 2026 yılı sonuna kadar hastanelerde temel bir ulusal gösterge olarak tesis edilmesi,
- ✓ Ülkeleri, DSÖ tarafından belirtildiği şekilde, el hijyeni dahil olmak üzere enfeksiyon önleme ve kontrol uygulamalarını sürekli olarak geliştirmeye teşvik etmek.⁴

Araştırmalara göre, ellerin sabun ve suyla ya da alkol bazlı el ürünü ile temizlenmesinin mikroorganizmaları belirgin biçimde azalttığı ve enfeksiyon görülme sıklığını düşürebildiği açıkça görülmektedir. Hastanede çalışan sağlık personelinin gerek kendi sağlığı gerekse hastaların sağlıklarını korumak amacıyla ellerini belirtilen kurallara uygun bir şekilde yıkaması toplum sağlığı açısından önem arz etmektedir. El hijyenini günlük bir davranışa dönüştürmede kişisel, toplumsal, politika desteği büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda yeni politikalar geliştirmek, uygulamak ve gelişmeleri takip etmek için **5 Mayıs El Hijyeni Günü** bir fırsat olmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü Dünya El Hijyeni Günü 2026 Yılı Orijinal Poster⁶

⁶ [internet]- [https://cdn.who.int/media/docs/default-source/integrated-health-services-\(ihs\)/ipc/world-hand-hygiene-day-\(whhd\)/whhd-2026/j0733_who_whhd_2026_main-poster_a2_web_aw_dark-color.pdf?sfvrsn=599eb8c1_7&download=true](https://cdn.who.int/media/docs/default-source/integrated-health-services-(ihs)/ipc/world-hand-hygiene-day-(whhd)/whhd-2026/j0733_who_whhd_2026_main-poster_a2_web_aw_dark-color.pdf?sfvrsn=599eb8c1_7&download=true) Erişim tarihi: 28.04.2026